

[Práce a mzda \(/\)](#) [Pracovní úrazy \(/kategorie/pracovni-urazy\)](#).

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XIV. Úraz zaměstnance v důsledku jeho propadnutí konstrukcí z PUR panelů (/clanky/kazuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-xiv-uraz-zamestnance-v-dusledku)

[PRACOVNÍ ÚRAZY \(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY\)](#).

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XIV. Úraz zaměstnance v důsledku jeho propadnutí konstrukcí z PUR panelů

28. 2. 2020 [Ing. Jakub Marek, MSc. \(/autori/ing-jakub-marek-msc\)](#).

Pro výkon některých pracovních činností je zapotřebí tzv. zvláštní odborná způsobilost. Mezi tyto pracovní činnosti patří např. odborné vedení stavby. Aby konkrétní osoba mohla provádět odborné vedení stavby, musí disponovat zvláštní odbornou způsobilostí (v tomto případě autorizací) stavbyvedoucího. Autorizovaný stavbyvedoucí při výkonu své práce zodpovídá mimo jiné i za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) na jemu svěřeném staveništi. Z titulu své autorizace de iure deklaruje, že je kompetentní nejen pro odborné vedení stavby, ale také pro zajišťování bezpečnosti práce na staveništi. Pokud je však odborným vedením stavby svěřena osoba bez potřebné autorizace, pak lze očekávat, že

nejenže nebude disponovat potřebnými znalostmi ani zkušenostmi, ale velmi snadno se tak může sama stát pro dané staveniště rizikem.

Popis události

Dne 30. 8. 2014 ve 14.20 hodin došlo k pracovnímu úrazu pana Michala ze společnosti Z, která měla za úkol provést izolační práce v nově postavené administrativní budově. Práce byly prováděny také na vzduchotechnickém potrubí nad stropem z PUR panelů, a to v souladu s objednávkou hlavního zhotovitele stavby, společnosti X. K úrazu pana Michala došlo v důsledku jeho propadnutí stropní konstrukcí tvořenou z PUR panelů, a to poté, kdy na ni vstoupil, aby svému kolegovi podal materiál, který zde byl dočasně uložen. Z vyšetřování pak vyplynulo, že ke zřícení PUR panelů došlo z důvodu utržení podpěrné lišty, na které byly panely položeny. Při pádu z výšky 4 metrů se pan Michal vážně zranil a byl transportován do nemocnice.

Důležité okolnosti vzniku nehody

Podrobnějším šetřením nehody se postupně prokázala tato klíčová zjištění:

Pro prováděnou stavbu byla do pozice stavbyvedoucího určena osoba bez zvláštní odborné způsobilosti, tj. bez autorizace vyžadované zákonem č. 360/1992 Sb. (/predpisy/3601992-sb).

Pro provádění stavby byl stanoven i koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi v souladu s požadavkem § 14

zákona č. 309/2006 Sb. (/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-14), o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.¹⁾ Koordinátor BOZP zpracoval pro provádění stavby plán BOZP a dále prováděl pravidelné kontroly stavu BOZP na staveništi a vyhotovoval o nich zápisy. Koordinátor opakovaně upozorňoval na závažné nedostatky v zajištění BOZP. Jedním z nich bylo nedoložení informace o únosnosti stropu skládajícího se z PUR panelů. I přesto, že se na provádění stavby podílelo několik subdodavatelů, nikdo z nich nevěnoval této skutečnosti žádnou pozornost, a to včetně zadavatele stavby.

Na staveništi probíhaly v pravidelných intervalech kontrolní dny, kterých se zpravidla zúčastňovali pověřeni zástupci subdodavatelů i zástupce zadavatele stavby, kterým byl (neautorizovaný) stavbyvedoucí.

Pracoviště, na kterém společnost Z prováděla stanovené práce, bylo od společnosti X, tj. zadavatele stavby, řádně protokolárně předáno. V zápise se však neřešilo nebezpečí pohybu osob po stropě provedeného z PUR panelů.

Odpovědný zástupce společnosti Z, který měl zakázku na starosti, si neověřil místní podmínky stavby. Pokud by tak učinil,

pravděpodobně by nepřipustil, aby se jeho podřízení pracovníci pohybovali po stropě s neurčitou únosností.

Samotní pracovníci společnosti Z, včetně pana Michala, bez rozmyslu vstupovali na strop z PUR panelů, aniž by z pohledu svých praktických zkušeností identifikovali nebezpečí možného propadnutí.

Kořenové příčiny nehody

Každá stavba je ve své podstatě jedinečná a v tomto ohledu je také nutné přistupovat k její realizaci. Již v projektové dokumentaci je nutné předvídat všechny možné situace a jevy, které by se během její výstavby mohly vyskytnout a přizpůsobit se jim, resp. přijmout opatření proti jejich negativnímu působení. Pokud se bude na staveništi vyskytovat například hluboký výkop, bude nutné výpočtem určit, jaký druh pažení bude potřeba pro jeho bezpečné zapažení, tak aby odolalo tlaku zeminy i v případě pohybu těžké techniky v blízkosti jeho okrajů nebo ztěžknutí zeminy z důvodu podmáčení deštěm. Obdobně se to týká i tohoto případu.

Zde již během přípravné fáze, kdy se stavba projektovala, měl být strop z PUR panelů určen jako nepochozí. Navíc je zcela nezbytné, aby byl pro stavbu určen stavbyvedoucí s náležitými odbornými znalostmi a praktickými zkušenostmi a byl na staveništi přítomen vždy, když se provádějí složité nebo nebezpečné práce. Stavbyvedoucí musí být schopen také řešit případné mimořádné provozní události, které lze při výstavbě rovněž předpokládat. Přednostně však musí stavbyvedoucí provádět

odborné vedení stavby tak, aby se předcházelo jejich vzniku. Z pohledu výše uvedeného tak lze za kořenové příčiny uvedeného pracovního úrazu považovat:

Nedodržení požadavků právních předpisů - odborným vedením provádění stavby může být pověřena pouze fyzická osoba, která získala oprávnění podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 360/1992 Sb. (/predpisy/3601992-sb), ve znění pozdějších předpisů). To znamená, že stavbyvedoucím může být pouze autorizovaná osoba. To ale v tomto případě splněno nebylo. Tato skutečnost ovšem měla podstatný vliv na provádění celé stavby. Nedostatečné kompetence jmenovaného „stavbyvedoucího“ byly také příčinou, proč byla ignorována opakovaná upozornění koordinátora BOZP, jenž zde shledal řadu závažných nedostatků.

Z pohledu stavebního zákona (/predpisy/1832006-sb), je stavbyvedoucí povinen řídit provádění stavby v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací, zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů, zajistit řádné uspořádání staveniště a provoz na něm. Tyto povinnosti zdejší stavbyvedoucí jednoznačně neplnil.

Laxnost, lajdáctví - hlavní zhotovitel stavby (firma X), skrze svého pověřeného pracovníka (stavbyvedoucího), předal protokolárně

pracoviště zahrnující i stropy z PUR panelů firmě Z, aniž by bylo řešeno, zda a za jakých podmínek se lze po těchto stropích pohybovat. Pověřený zástupce firmy Z se alespoň při předávání pracoviště měl přesvědčit, jaké pracoviště vlastně přebírá a jaká specifika, včetně zdraví ohrožujících faktorů, se zde vyskytují. K tomu nejen že nedošlo, ale na pracoviště, resp. předmětné stropy, byli pracovníci vpuštěni bez jakéhokoli předchozího upozornění nebo zajištění proti pádu.

Ignorování zjištěných nedostatků - na stavbě probíhaly pravidelně kontrolní dny, na kterých se mimo jiné řeší i oblast BOZP.

Koordinátor BOZP opakovaně upozorňoval stavbyvedoucího i pověřené pracovníky jednotlivých dodavatelů služeb na nebezpečí možného propadnutí stropu složeného z PUR panelů. Tyto nedostatky ale nebyly brány v potaz, nedošlo k jejich prošetření ani přijetí adekvátních bezpečnostních opatření.

Podcenění rizika - kromě stavbyvedoucího ignorovali možné nebezpečí propadnutí stropem i další subdodavatelé (včetně firmy Z), kteří na předmětné stavbě pracovali. Nikoho z přítomných, a to včetně samotných pracovníků vstupujících na strop z PUR panelů, ani na okamžik nenapadlo, že by mohlo dojít k jejich propadnutí.

Přitom se jednalo o zkušené stavaře, kteří měli být schopni toto riziko snadno rozpoznat.

Zjištěná porušení z pohledu právních a ostatních předpisů

S ohledem na porušení právních předpisů lze celou kauzu shrnout následovně (výčet nedodržení jednotlivých předpisů není kompletní, ale budou uvedeny stěžejní předpisy).

Zadavatel stavby nedodržel ustanovení:

§ 152 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. (/predpisy/1832006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-152), tím, že nedbal na řádné provádění stavby a neměl přitom na zřeteli zejména ochranu života a zdraví osob, když nereagoval na opakovaná zjištění nedostatků koordinátora BOZP.

§ 14 odst. 4 zákona č. 309/2006 Sb. (/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-14), tím, že nesplnil povinnost zavázat všechny zhotovitele stavby, popřípadě jiné osoby, k součinnosti s koordinátorem po celou dobu realizace stavby.

Hlavní zhotovitel stavby (firma X) nedodržel ustanovení:

§ 160 odst. 1s zákona č. 183/2006 Sb. (/predpisy/1832006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-160), tím, že nezabezpečil odborné vedení provádění stavby autorizovaným stavbyvedoucím.

§ 2 odst. 3 nařízení vlády č. 591/2006 Sb. (/predpisy/5912006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-2), tím, že v zápise o předání a převzetí

pracoviště neuvedl všechny známé skutečnosti, jež jsou významné z

hlediska zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví fyzických osob
zdržujících se na staveništi, popřípadě pracovišti.

Další nedodržení požadavků právních předpisů ze strany stavbyvedoucího
jdou na vrub současně i firmě X, jelikož pověřila odborným vedením
stavby osobu bez příslušné autorizace.

Stavbyvedoucí nedodržel ustanovení:

§ 101 odst. 4 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb. (/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101), zákoník práce, ve znění
pozdějších předpisů tím, že nezajistil, aby při provádění prací byli
chráněni také zaměstnanci dalšího zaměstnavatele.

§ 153 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb. (/predpisy/1832006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-153) tím, že nepůsobil k odstranění závad při
provádění stavby a nespolupracoval s koordinátorem bezpečnosti a
ochrany zdraví při práci, neboť nereagoval na opakovaná zjištění
nedostatků koordinátora BOZP.

Stavbyvedoucí i firma Z nedodrželi ustanovení: § 3

(/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3) a § 5 písm. c)
zákona č. 309/2006 Sb. (/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-5) a dále § 3 odst. 1 písm. b) (/predpisy/3622005-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3) a § 3 odst. 6 nařízení vlády č. 362/2005 Sb.

(/predpisy/3622005-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3) tím, že

nedostatečně zajistili pracoviště proti propadnutí osob, resp. pádu z výšky.

Firma Z nedodržela ustanovení:

plánu BOZP, a to tím, že nepředložila pracovní postup spojený s prováděním prací ve výšce, resp. prací, jejichž prováděním hrozilo propadnutí osob.

§ 3 odst. 1 zákona č. 309/2006 Sb. (</predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3>), tím, že jako podzhotovitel nezajistila v součinnosti s hlavním zhotovitelem prací vybavení pracoviště pro bezpečný výkon práce. Práce mohou být zahájeny pouze tehdy, pokud je pracoviště náležitě zajištěno a vybaveno.

§ 101 odst. 1 zákona 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101>), tím, že nezajistila bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

§ 102 odst. 1 zákona 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-102>), tím, že nevytvářela bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímáním opatření k předcházení rizikům.

Závěr

CO

BOZP na každém staveništi začíná již v projekční kanceláři, kdy projektanti ve spolupráci s koordinátorem BOZP (pokud je v této fázi určen) jsou povinni zohledňovat i aspekty bezpečnosti práce, na které musí být ve fázi realizace brán zřetel. Dodržování stanovených požadavků z oblasti BOZP má poté na starosti stavbyvedoucí ve spolupráci s koordinátorem BOZP. Pakliže bude přístup stavbyvedoucího k oblasti BOZP laxní anebo k výkonu pozice stavbyvedoucího není kompetentní, může se to negativně projevit na úrovni BOZP při vlastním provádění stavby. Tento případ byl vzorovou ukázkou toho, jak takové lajdáctví a nekompetentnost může skončit. A to paradoxně i přesto, že na staveništi působil koordinátor BOZP, který svou práci vykonával svědomitě a na zjištěné nedostatky zhotovitele stavby opakovaně upozorňoval.

Ne nadarmo se říká, že „řetěz je silný jen tak, jak silný je jeho nejslabší článek“. Zde byla nejslabším článkem osoba určená odborným vedením stavby. To, že se o stavbyvedoucího ve skutečnosti vůbec nejednalo, vlastně zhotovitele ani zadavatele vůbec nezajímalo. Následný úraz pana Michala pramenící z opomíjení otázek souvisejících s bezpečností práce na staveništi, ignorování nedostatků zjištěných koordinátorem, jakož i pudu sebezáchovy samotného poškozeného tak už byly vlastně jen logickým důsledkem lajdáckého a neprofesionálního přístupu všech přítomných osob.

---

1 zákon č. [309/2006 Sb.](#) ([/predpisy/3092006-sb](#)), kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)